

แผนการใช้ที่ดิน

ตำบลหนองทราย

อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1

กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ปี 2567

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ได้นำแนวคิดขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรีร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 และกองนโยบายแผนการใช้ที่ดิน ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่างๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหาความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อม และอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี
กันยายน 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-2
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-3
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-3
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-5
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-9
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-2

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 เขตการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2
เอกสารอ้างอิง	8-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดสุพรรณบุรี (ปี พ.ศ.2536-2566)	2-3
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี	2-5
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ปี 2566	2-7
2-4	จำนวนสัตว์ส่วนครัวเรือน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ปี 2566	2-8
2-5	รายได้ - รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ปี 2566	2-9
3-1	สมบัติดิน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี	3-3
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี	6-5
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2566-2572	7-4
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-8
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)	7-11

สารบัญญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	ขั้นตอนการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-3
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี	2-2
2-2	สมุดของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี	2-3
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี	2-8
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี	3-4
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลหนองสาหร่าย อำเภอ ดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี	4-3
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัด สุพรรณบุรี	4-5
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี	6-6

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1)วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการอย่างยั่งยืน...

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเทศในการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดดินที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด ซึ่งบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยุทธศาสตร์แผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น และอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular – Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2566–30 กันยายน 2567

1.4.2 สถานที่ ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทรัพยากร ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น

3) ด้านนโยบายและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือ องค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะทำงานวิชาการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของงบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสภาพของทรัพยากรของตำบล

2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดิน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของงบประมาณในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ

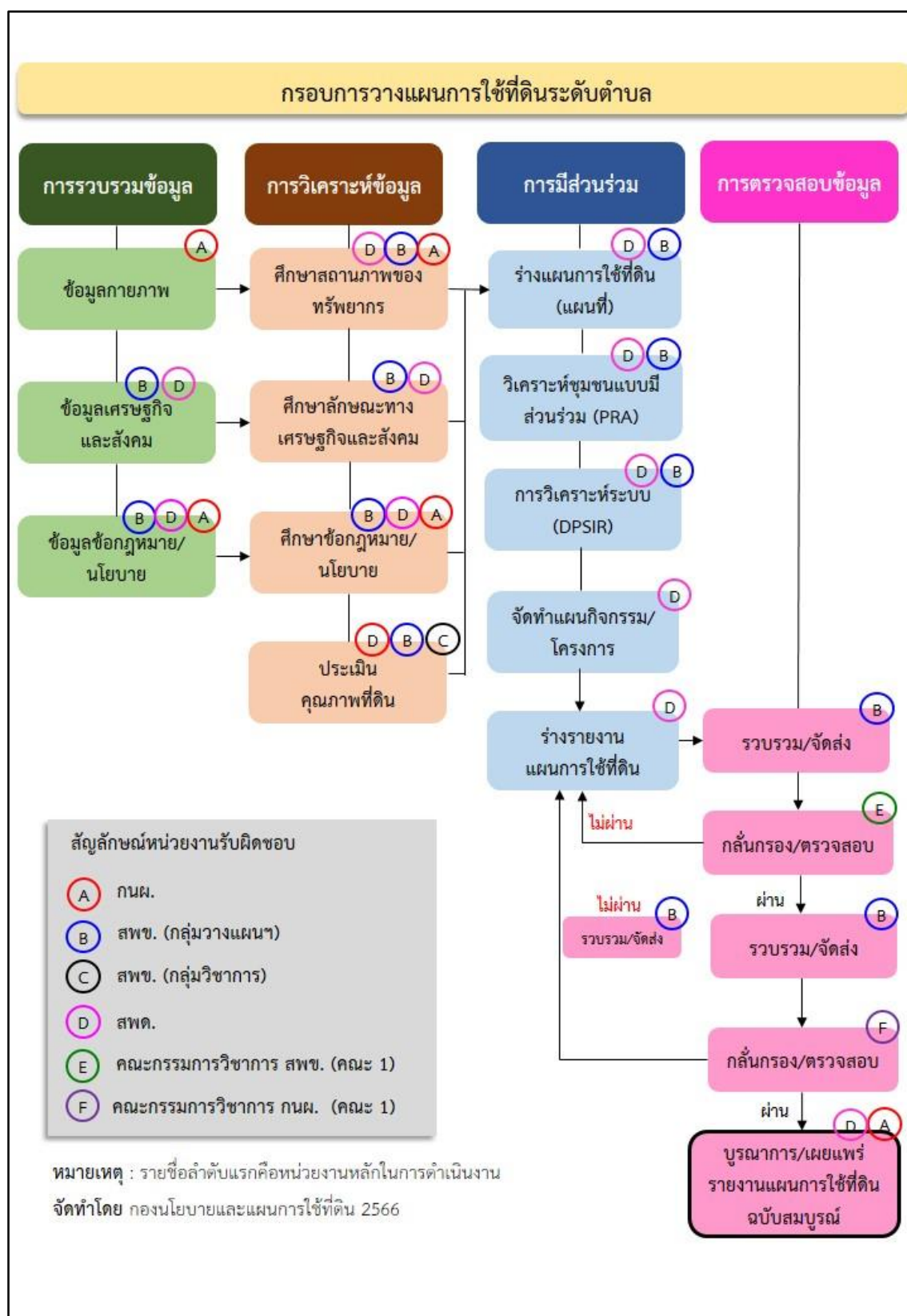
3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

“บริหารตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดี พร้อมนำเทคโนโลยีสู่ชุมชน”

(องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย, 2567)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอดอนเจดีย์ มีพื้นที่ประมาณ 53.77 ตารางกิโลเมตร หรือ 33,606 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลหนองราชวัตร อำเภอหนองหญ้าไซ ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลดอนเจดีย์ อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลวังหว่า อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลทะเลบก อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านดอนมะเกลือ	หมู่ที่ 6 บ้านท่ากุ่ม
หมู่ที่ 2 บ้านโคกหม้อ 1	หมู่ที่ 7 บ้านหนองสาหร่าย
หมู่ที่ 3 บ้านหนองชุม	หมู่ที่ 8 บ้านกรวด
หมู่ที่ 4 บ้านห้วยม้าลอย	หมู่ที่ 9 บ้านโคกหม้อ 2
หมู่ที่ 5 บ้านสระด่าน	หมู่ที่ 10 บ้านหนองกระหนาก

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ทิศตะวันออกติดแม่น้ำท่าชัย มีคลองธรรมชาติ คลองขุด และคลองชลประทานไหลผ่านที่สำคัญ เช่น คลองมะขามเต้าอยู่ของหลายแห่งไหลผ่าน

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี (พ.ศ.2537-2566) พบว่า ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอ ดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 28.5 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 37.3 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 21.0 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคมและเดือนธันวาคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 1,000.5 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 104 วัน เดือนที่มีฝนตก มากที่สุด ในเดือนกันยายน มีปริมาณฝน 229.4 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 18 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2537-2566) ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัด สุพรรณบุรี ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูก พืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และ ศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดิน และการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลาย เดือนเมษายนถึงกลางเดือนพฤศจิกายน

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการ คายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่กลางเดือนสิงหาคมถึงต้นเดือนพฤศจิกายน

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดิน และการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือน พฤศจิกายนถึงกลางเดือนเมษายน (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

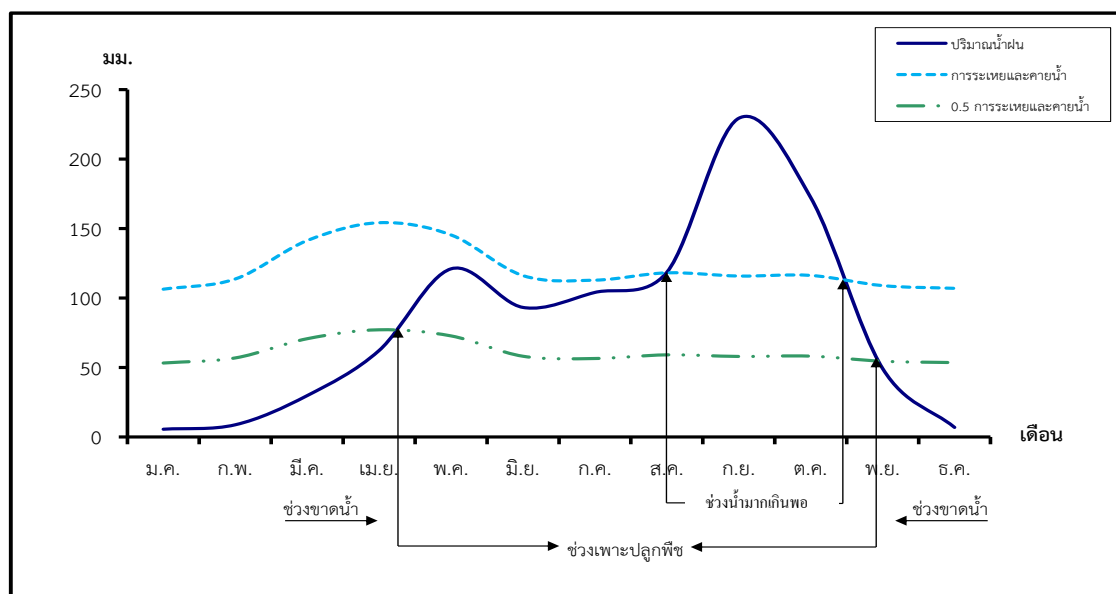
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดสุพรรณบุรี^{/1}

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ)			ความชื้นสัมพัทธ์	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันที่ฝนตก	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ ^{/2}	ปริมาณฝนใช้การ ^{/2}
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	(%)	(มม.)	(วัน)	(มม.)	(มม.)
ม.ค.	21.0	32.1	26.1	71.0	5.5	1.3	106.3	5.5
ก.พ.	22.9	34.1	27.8	72.0	8.7	1.3	113.7	8.6
มี.ค.	24.6	36.0	29.4	72.0	29.7	3.2	141.4	28.3
เม.ย.	25.9	37.3	30.7	71.0	62.2	5.2	154.2	56.0
พ.ค.	26.1	36.2	30.3	74.0	121.0	12.4	145.4	97.6
มิ.ย.	25.8	35.2	29.6	75.0	93.2	12.7	116.1	79.3
ก.ค.	25.4	34.4	29.0	76.0	104.0	14.7	112.8	86.7
ส.ค.	25.2	34.4	28.9	76.0	118.5	15.7	118.1	96.0
ก.ย.	25.0	33.8	28.6	80.0	229.4	18.3	115.8	145.2
ต.ค.	24.7	32.9	28.4	80.0	172.3	14.2	116.3	124.8
พ.ย.	23.3	32.3	27.5	74.0	49.2	4.6	108.9	45.3
ธ.ค.	21.0	31.3	25.8	70.0	6.8	1.3	107.0	6.7
เฉลี่ย	24.2	34.2	28.5	74.3	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	1,000.5	104.9	1,455.9	780.0

หมายเหตุ : ^{/1} เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

^{/2} จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2567)

รูปที่ 2-2 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

จากฐานข้อมูลของกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2567) พบว่าสภาพการใช้ที่ดินตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 3,029 ไร่ หรือร้อยละ 9.00 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หมู่บ้านบนพื้นราบ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ และถนน เป็นต้น

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 29,492 ไร่ หรือร้อยละ 87.78 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) พื้นที่เกษตรผสมผสาน มีเนื้อที่ 32 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

2) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 18,022 ไร่ หรือร้อยละ 53.62 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว นาไร่ และ นาข้าว+ข้าวโพด เป็นต้น

3) พืชไร่ มีเนื้อที่ 7,152 ไร่ หรือร้อยละ 21.29 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ อ้อย แตงโม และ มันสำปะหลัง เป็นต้น

4) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 387 ไร่ หรือร้อยละ 1.15 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ยืนต้นผสมยูคาลิปตัส และไม้ปลูกเพื่อการค้า เป็นต้น

5) ไม้ผล มีเนื้อที่ 2,905 ไร่ หรือร้อยละ 8.66 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ มะม่วง พุทรา และ ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม เป็นต้น

6) พืชสวน มีเนื้อที่ 445 ไร่ หรือร้อยละ 1.32 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พืชผัก และไม้ดอกไม้ประดับ

7) พืชไร่เลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 395 ไร่ หรือร้อยละ 1.18 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า และโรงเรือนเลี้ยงสุกร เป็นต้น

8) พืชน้ำ 20 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ กก

9) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 134 ไร่ หรือร้อยละ 0.40 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา และสถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง

2.5.3 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 834 ไร่ หรือร้อยละ 2.48 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ คลองชลประทาน บ่อน้ำในไร่นา และแม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง

2.5.4 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 251 ไร่ หรือร้อยละ 0.74 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พืชไร่สลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พืชไร่ธรรมชาติ และพื้นที่ถม

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	3,029	9.00
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	2,513	7.48
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆ	193	0.57
U405	ถนน	179	0.53
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	123	0.36
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	11	0.03
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	10	0.03
A	พื้นที่เกษตรกรรม	29,492	87.78
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นา	32	0.10
A100	นาร้าง	75	0.22
A101	นาข้าว	17,913	53.30
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	25	0.07
A101+A208	นาข้าว+ถั่วเขียว	9	0.03
A200	ไร่ร้าง	19	0.06
A203	อ้อย	6,498	19.34
A204	มันสำปะหลัง	208	0.62
A219	มันเทศ	11	0.03
A220	แตงโม	416	1.24
A301	ไม้ยืนต้นผสม	195	0.58
A304	ยูคาลิปตัส	177	0.53
A305	สัก	5	0.01
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	10	0.03
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	134	0.40
A401	ไม้ผลผสม	127	0.38
A405	มะพร้าว	100	0.30
A405/A411	มะพร้าว/กล้วย	11	0.03

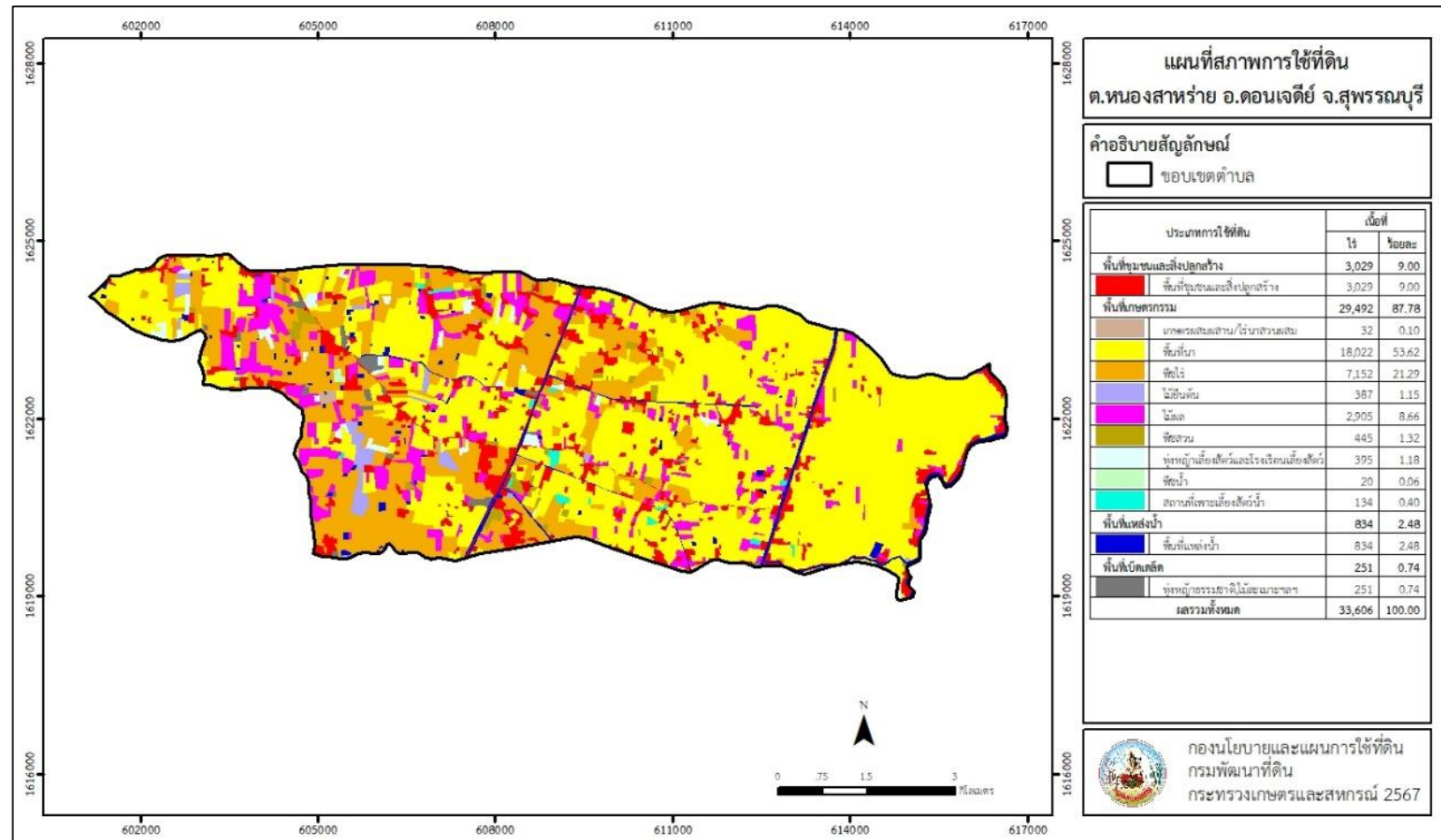

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี (ต่อ)

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ไร่
A407	มะม่วง	2,294	6.83
A409	พุทรา	145	0.43
A411	กล้วย	22	0.07
A413	ลำไย	57	0.17
A422	มะนาว	6	0.02
A429	มะปราง มะยงชิด	9	0.03
A502	พืชผัก	243	0.72
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	202	0.60
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	57	0.17
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	97	0.29
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	156	0.47
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	85	0.25
A802	กก	20	0.06
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	97	0.29
A903	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	37	0.11
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	251	0.74
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	53	0.16
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	153	0.45
M405	พื้นที่ถม	45	0.13
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	834	2.48
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	122	0.36
W202	บ่อน้ำในไร่นา	268	0.80
W203	คลองชลประทาน	444	1.32
ผลรวมทั้งหมด		33,606	100.00

ที่มา: กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2567)

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดินตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลหนองสาหร่าย มีประชากรรวม 7,566 คน แยกเป็นชาย 3,617 คน เป็นหญิง 3,949 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 140.71 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,877 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,352 ครัวเรือน หรือร้อยละ 46.99 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,525 ครัวเรือน หรือร้อยละ 53.01 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน (ครัวเรือน)	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลหนองสาหร่าย	7,566	7,566	7,566	7,566
หมู่ที่ 1 ดอนมะเกลือ	284	448	466	914
หมู่ที่ 2 โคกหม้อ 1	375	502	564	1,066
หมู่ที่ 3 หนองขุม	264	316	342	658
หมู่ที่ 4 ห้วยม้าลอย	348	335	352	687
หมู่ที่ 5 สระด่าน	354	416	468	884
หมู่ที่ 6 ท่ากุ่ม	275	349	412	761
หมู่ที่ 7 หนองสาหร่าย	209	286	289	575
หมู่ที่ 8 กรวด	283	349	406	755
หมู่ที่ 9 โคกหม้อ 2	284	347	380	727
หมู่ที่ 10 หนองกระหนาก	201	269	270	539

ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2567)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ปี 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	2,877	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,352	46.99
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	1,525	53.01

ที่มา: 1) สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2567)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2567)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี มีพื้นที่รวมทั้งหมด 33,606 ไร่ และมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,877 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-3) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 11.68 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันของตำบล มีพื้นที่เกษตรกรรม 29,492 ไร่ หรือร้อยละ 87.78 ของเนื้อที่ตำบล (ตารางที่ 2-2) และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 21.81 ไร่(เนื้อที่ของตำบลรวมต่อจำนวนครัวเรือนทั้งหมด)

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพในตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำไร่ และทำสวน เนื่องจากจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,352 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกข้าวมากเป็นอันดับหนึ่งรองลงมาได้แก่ อ้อยโรงงาน และมะม่วง เกษตรกรยังมีการเลี้ยงสัตว์โดยส่วนใหญ่เลี้ยงสัตว์ไว้เพื่อบริโภคและจำหน่าย นอกจากนี้ยังมีการค้าขาย และรับจ้างทั่วไป

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของกรมการพัฒนาชุมชน ปี 2566 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 189,198 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 75,452 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 141,728 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 56,521 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 47,470 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 18,931 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)		รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
ตำบลหนองสาหร่าย	143,585	23,612	13,411	8,590	189,198	75,452	141,728	56,521
หมู่ที่ 1 ดอนมะเกลือ	127,662	27,965	10,232	11,429	177,288	59,011	153,182	50,987
หมู่ที่ 2 โคกหม้อ 1	176,000	20,827	9,495	13,751	220,073	84,185	173,860	66,507
หมู่ที่ 3 หนองชุม	210,410	3,938	87	-	214,436	117,129	160,759	87,810
หมู่ที่ 4 ห้วยม้าลอย	114,623	26,477	18,578	11,407	171,085	81,255	167,603	79,601
หมู่ที่ 5 สระด่าน	111,174	25,715	10,230	2,547	149,666	62,783	97,618	40,949
หมู่ที่ 6 ท่ากุ่ม	166,703	17,855	14,199	4,427	203,184	81,135	117,278	46,831
หมู่ที่ 7 หนองสาหร่าย	76,012	38,214	20,375	16,107	150,708	47,414	85,119	26,779
หมู่ที่ 8 กรวด	129,886	38,250	31,156	6,577	205,868	87,633	178,636	76,041
หมู่ที่ 9 โคกหม้อ 2	123,033	17,680	11,773	8,673	161,160	62,213	99,136	38,269
หมู่ที่ 10 หนองกระหนาก	190,954	22,988	11,042	11,584	236,569	95,086	182,934	73,528

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2567)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตวนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในพื้นที่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูล ไม่พบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ คือ พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 33,606 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี(พ.ศ.2537-2566) มีปริมาณน้ำฝนรวม 1,000.5 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลหนองสาหร่าย มีแหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ คลองมะขามเฒ่า อุโมง บึงหนองสาหร่าย และแม่น้ำท่าชัย

3.2.3 น้ำบาดาล จากฐานข้อมูลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2567) พบว่า ตำบลหนองสาหร่าย มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 86 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 4 หน่วยแผนที่ดิน ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ลุ่ม มี 3 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน Cn-sicLA ชุดดินชั้นนาท มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,325 ไร่ หรือร้อยละ 3.94 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน Db-sclA ชุดดินเดิมบาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 24,113 ไร่ หรือร้อยละ 71.75 ของเนื้อที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน Db-fl-sclA ดินเดิมบางที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 7,615 ไร่ หรือร้อยละ 22.66 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 ดินในพื้นที่ดอน มี 1 หน่วยแผนที่ดิน คือ หน่วยแผนที่ดิน Dc-sLA ชุดดินดอนเจดีย์ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 553 ไร่ หรือร้อยละ 1.65 ของเนื้อที่ตำบล

ไม่พบปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ รายละเอียดของสมบัติดินตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

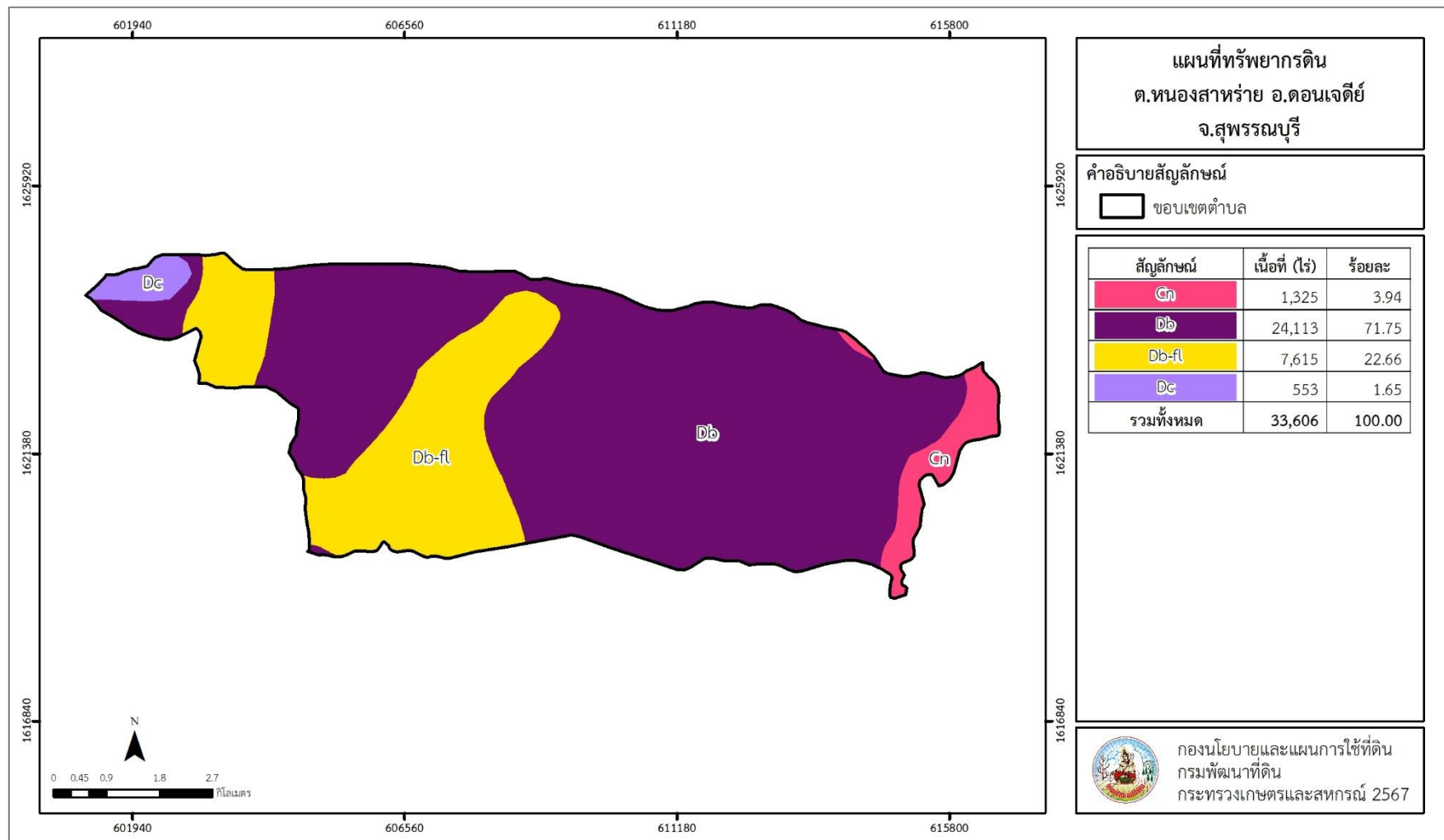
ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาด ชัน (%)	ความ ลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความ อุดม สมบูรณ์ ของดิน	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัว เบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการ นำ ไฟฟ้า (dS/m)	ความลึก ของ ชั้นจาโร ไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Cn-sic1A	0-2	>150	เลว	ปานกลาง	>20	>75	5.5-6.5	7.0-8.0	<2	-	1,325	3.94
Db-sclA	0-2	>150	เลว	ต่ำ	<10	35-75	5.0-6.5	6.0-7.0	<2	-	24,113	71.75
Db-fl-sclA	0-2	>150	เลว	ต่ำ	<10	35-75	5.0-6.5	6.0-7.0	<2	-	7,615	22.66
Dc-s1A	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	35-75	5.5-6.5	6.0-7.0	<2	-	553	1.65
รวมทั้งหมด											33,606	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2567)

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2566 มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลหนองสาหร่าย คือ

- 1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 2) ขาดแคลนน้ำและแหล่งน้ำ(พื้นที่นอกเขตชลประทาน)
- 3) ต้นทุนการผลิตสูง
- 4) การเผาวัสดุทางการเกษตร

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลหนองสาหร่าย มีความต้องการ คือ

- 1) การปรับปรุงบำรุงดิน เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้กับดิน
- 2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน
- 3) วิธีการลดต้นทุนการผลิตพืชให้ลดลง
- 4) การตรวจวิเคราะห์ดิน ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- 5) การจัดตั้งกลุ่มฯ เพื่อโอกาสในการต่อรองราคาผลผลิตและปัจจัยการผลิตต่างๆ
- 6) การเสริมทักษะ เทคโนโลยีและองค์ความรู้ด้านการเกษตร
- 7) ส่งเสริมลดการเผาฟาง สร้างการตระหนักรู้ถึงปัญหาการเผาวัสดุการเกษตร

4.1.3 พืชเศรษฐกิจ ที่สำคัญในตำบลหนองสาหร่าย ได้แก่ ข้าว อ้อย มะม่วง

4.1.4 ด้านการปศุสัตว์ มีการเลี้ยงวัว แพะ เป็นต้น

4.1.5 ด้านประมง ได้แก่ กุ้ง ปลา

1) กรณีการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน

☞ การใช้ประโยชน์ที่ดินของตำบลหนองสาหร่าย มีการทำการเกษตรอย่างต่อเนื่อง ไม่มีการพักดินและไม่มีการปรับปรุงบำรุงดิน ส่งผลให้ผลผลิตลดลง พืชได้รับธาตุอาหารที่ไม่เพียงพอ เกิดการระบาดของแมลงศัตรูพืช จำเป็นที่จะต้องมีการนำดินมาตรวจวิเคราะห์หาความต้องการธาตุอาหารของพืช โดยเฉพาะธาตุอาหารหลัก ได้แก่ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม เพื่อคำนวณหาความต้องการธาตุอาหารของพืชก่อนที่จะทำการใส่ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์รวมไปถึงพืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) บำรุงดิน ทำให้สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตพืชได้

2) กรณีการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ

☞ กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน ที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร ที่ได้ดำเนินการในพื้นที่ตำบลหนองสาหร่ายคือ บ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร, การบริหารจัดการดินและน้ำทั้งบนดินและใต้ดินพร้อมระบบพลังงานแสงอาทิตย์และการปรับเปลี่ยนพื้นที่การผลิตพืชให้เหมาะสมกับที่ดินในพื้นที่ (Zoning By Agri-Map)

☞ การจัดการวิธีการให้น้ำกับพืช โดยใช้ให้น้ำน้อยและมีประสิทธิภาพ อาทิ การใช้ระบบน้ำหยดแทนการให้น้ำตามร่อง

☞ กิจกรรมกรมพัฒนาที่ดินที่จะลงในเขตการใช้ที่ดิน ได้แก่ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน(งบเพิ่มเติม) การจัดระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน (การปรับปรุงแปลงนา ลักษณะที่ 1)การขุดลอกคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ ไม่ให้ตื้นเขิน สามารถลำเลียงน้ำไปยังพื้นที่เป้าหมายได้

☞ จากการร้องขอของเกษตรกรให้มีการเจาะบ่อบาดาล เพื่อนำน้ำใต้ดินมาใช้ พร้อมด้วยการติดตั้งอุปกรณ์ปั้มน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์นั้น กรมพัฒนาที่ดินจะประสานกับส่วนราชการที่รับผิดชอบโดยตรง คือ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกระทรวงพลังงานในจังหวัดต่อไป

ผลจากการจัดทำกรมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 4 ประการ คือ

- 1.1) การพัฒนาทรัพยากรดิน
- 1.2) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 1.3) การพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุน
- 1.4) โรคแมลงศัตรูพืชทางการเกษตร

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยแรงขับเคลื่อน มี 5 ประการ คือ

- 2.1) การแผ้วถางทางการเกษตร
- 2.2) ต้นทุนการผลิตพืชสูง
- 2.3) แหล่งที่มาของทุนในการบริหารแหล่งน้ำต้นทุน
- 2.4) การปลูกพืชเชิงเดี่ยวซ้ำๆ
- 2.5) องค์ความรู้ด้านการเกษตรของเกษตรกร

3) สภาวะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 4 ประการ คือ

- 3.1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ด้านกายภาพ ด้านเคมีและด้านชีวภาพ
- 3.2) ปัญหาล้างแล้ง
- 3.3) การใช้เทคโนโลยีไม่ถูกวิธี
- 3.4) การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 6 ประการ คือ

- 4.1) แหล่งน้ำตื้นเขินจากตะกอนทับถม
- 4.2) ผลผลิตและกำไรสุทธิจากการทำเกษตรลดลง
- 4.3) ต้นทุนสูง
- 4.4) ดินสูญเสียธาตุอาหาร
- 4.5) ระดับน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินลดลง
- 4.6) การเข้าถึงระบบการตลาด การเพิ่มอำนาจต่อรองราคา

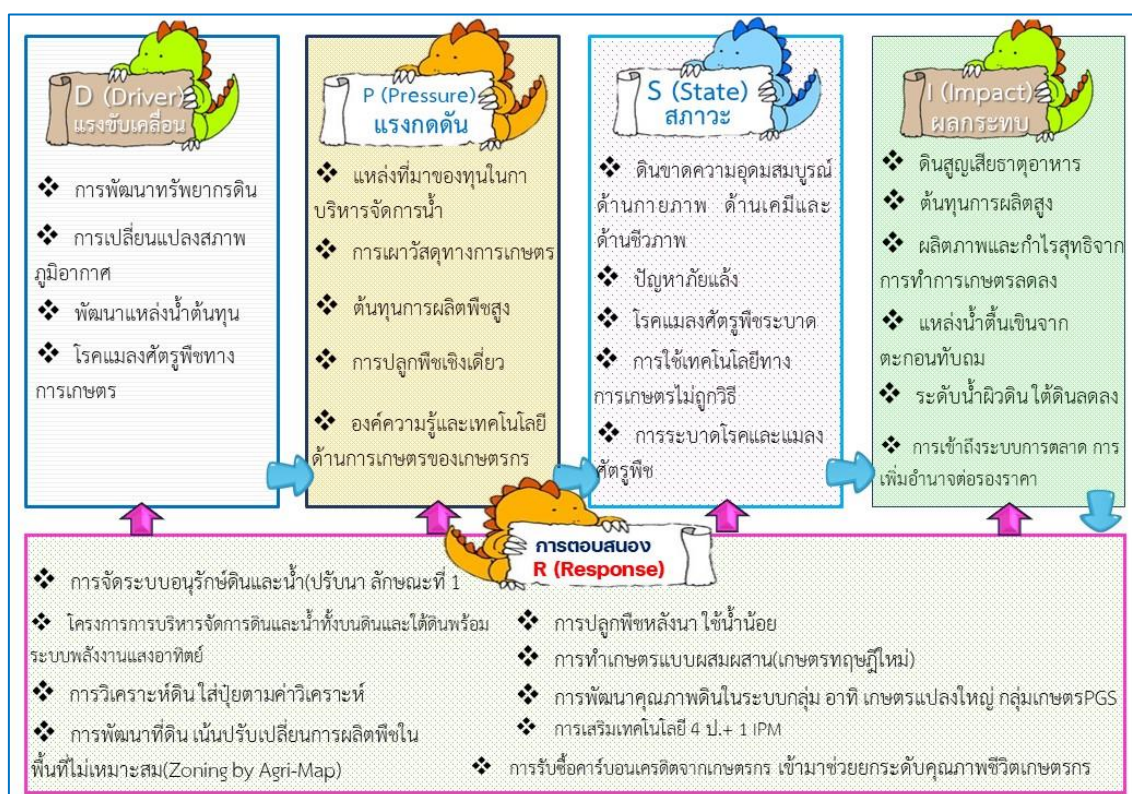
5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

- 5.1) ระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน (การปรับปรุงแปลงนา ลักษณะที่ 1)
- 5.2) การพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุน
- 5.3) การวิเคราะห์ดินและใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- 5.4) ปรับเปลี่ยนการผลิตพืชในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม Zoning by Agri-Map
- 5.5) การปลูกพืชหลังนา ใช้น้ำน้อย
- 5.6) การทำเกษตรแบบผสมผสาน(เกษตรทฤษฎีใหม่)
- 5.7) การเสริมเทคโนโลยี 4 ป.+ 1 IPM
- 5.8) การบริหารจัดการดินและน้ำทั้งบนดินและใต้ดินพร้อมระบบพลังงาน

แสงอาทิตย์

5.9) โครงการรับซื้อคาร์บอนเครดิตจากเกษตรกร โดยหน่วยงานราชการเพื่อลดการเผา ป้องกันการเกิดโลกร้อน รวมทั้งมลพิษทางอากาศ

5.10) การใช้เทคโนโลยีลดขยะเศษวัสดุและของเสียในชุมชนให้กลับมาหมุนเวียนใช้ประโยชน์ในภาคการเกษตร Zero waste สู่การพัฒนาเศรษฐกิจในทุกมิติตาม BCG Model ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดย DPSIR ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

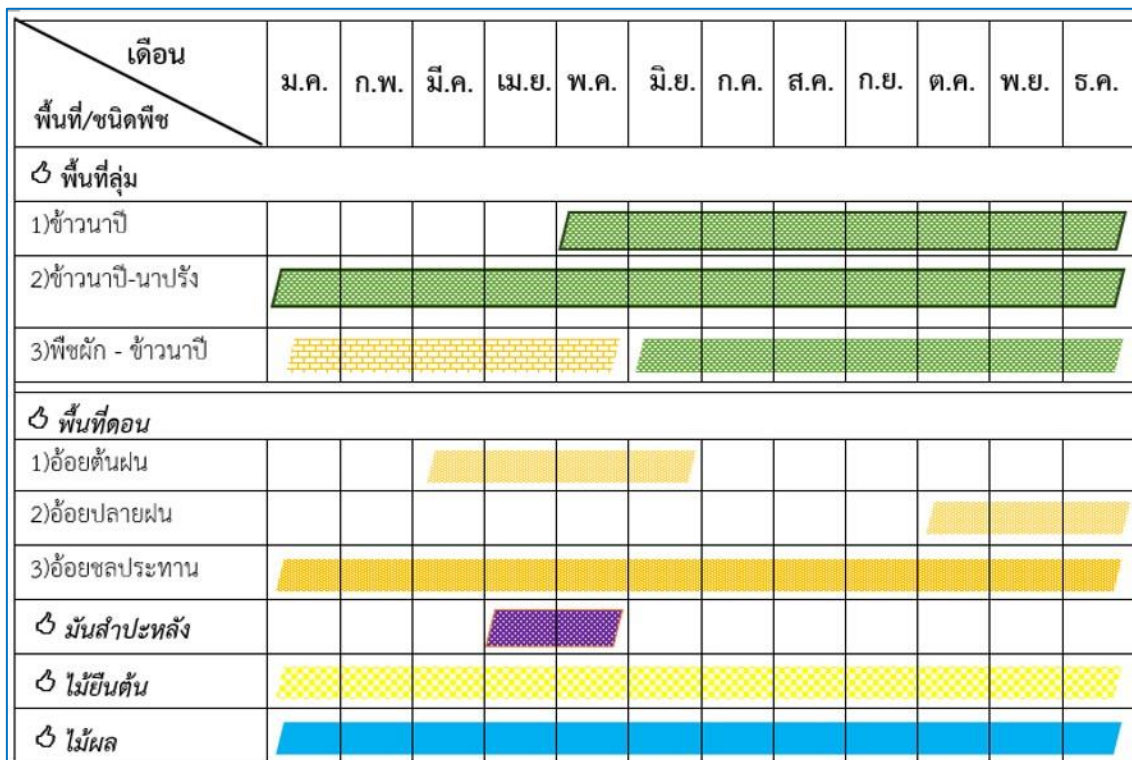
4.2.1 พื้นที่ลุ่ม

- 1) ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝนระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน และเก็บเกี่ยวผลผลิต ช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม
- 2) ข้าวนาปี-ข้าวนาปรัง เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝนระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงธันวาคม และจะปลูกข้าวนาปรังในช่วงฤดูแล้ง โดยสูบน้ำจากคลองส่งน้ำระหว่างเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม แต่จะมีปัญหาการขาดแคลนน้ำ
- 3) ข้าวนาปี-พืชผัก เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงธันวาคม และจะปลูกพืชผักหลังการเก็บเกี่ยวข้าว(พืชหลังนา) ได้แก่ ข้าวโพดหวานฝัก ถั่วเขียว ถั่วฝักยาว พริก มะเขือ โหระพา กะเพรา ข่า ตะไคร้ ฯลฯ ระหว่างเดือนธันวาคมถึงพฤษภาคม
- 4) มะม่วง เกษตรกรจะปลูกกล้วยในพื้นที่ลุ่ม ซึ่งสามารถปลูกได้เกือบตลอดปี

4.2.2 พื้นที่ดอน

- 1) อ้อยโรงงาน เกษตรกรมีวิธีการปลูกขึ้นกับลักษณะพื้นที่
 - (1) อ้อยข้ามแล้งหรืออ้อยปลายฝน เหมาะสมปลูกในดินร่วนปนทรายโดยอาศัย ความชื้นที่สะสมไว้จากฤดูฝน ปลูกช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน จะเลือกปลูกระหว่างอ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง
 - (2) อ้อยชลประทานหรืออ้อยน้ำเสริม เหมาะสมปลูกในดินเหนียวหรือดินร่วมเหนียวโดยอาศัยการให้น้ำเสริมเพื่อช่วยให้อ้อยงอกและเติบโตจนเข้าสู่ฤดูฝน ปลูกช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์
 - (3) อ้อยต้นฝน เหมาะสมปลูกในดินเหนียวหรือดินร่วมเหนียว โดยอาศัยความชื้นจากฝนช่วงแรกที่ยก ต้องเตรียมดินและซักร่องร่อน ปลูกช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนเดือนมิถุนายน
- 2) มันสำปะหลัง เกษตรกรจะปลูกมันสำปะหลังช่วงต้นฤดูฝนระหว่างเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม ซึ่งจะมีอายุจากวันปลูกถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 10-13 เดือน
- 3) ไม้ยืนต้น ที่นิยมปลูก ได้แก่ พยูง ประดู่ป่า ตันสัก ตันแคนา ตันมะฮอกกานี ไม้ ฯลฯ
- 4) ไม้ผล ที่นิยมปลูก ได้แก่ มะม่วง พุทรา กล้วย อินทผาลัม

ดังตารางรายละเอียดใน รูปที่ 4-2

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมิน ศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้นๆเหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ หรือการ ปลูกพืชต่างๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ใน แต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกร่อง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิต และคำณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะ เฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับ ระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพ ที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปาน กลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโต ของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือ กิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุง ต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความเหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการ ด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการ ด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการเขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการ ด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการ ด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในแต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง แตงโม มะม่วง ถั่วเขียว

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

หน่วยที่ดิน	ข้าว	อ้อย	มันสำปะหลัง	แตงโม	มะม่วง	ถั่วเขียว
Cn-sic1A	S1	S3o	N	N	N	N
Db-fl-sclA	S2ns	S3o	N	N	N	N
Db-sclA	S2ns	S3o	N	N	N	N
Dc-s1A	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน
ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

- e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน
- w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร
- r = สภาพการหยั่งลึกของราก
- z = สารพิษ
- x = การมีเกลือมากเกินไป
- m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช
- o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช
- n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร
- s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร
- S1 = เหมาะสมสูง
- S3 = เหมาะสมเล็กน้อย
- N = ไม่เหมาะสม

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูงร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายในปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพโดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลหัตถภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางการกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 เขตการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองสาหร่าย อำเภออนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถกำหนดออกเป็น 4 เขตหลัก ได้แก่ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชน/สิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ และเขตพื้นที่อื่น ๆ มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตเกษตรกรรม

เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 4 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมขั้นดี เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตประมง และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 29,924 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 87.86 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมขั้นดี พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตมากที่สุดในตำบล เนื่องจากระบบชลประทาน สามารถส่งน้ำช่วยในการปลูกพืชเพื่อทำการเกษตรนอกฤดูฝน โดยเฉพาะข้าวนาปรัง และพืชอายุสั้นได้เป็นอย่างดี และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช ส่งผลให้ศักยภาพของที่ดินที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกในระดับสูงถึงปานกลาง มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2110) มีเนื้อที่ 13,508 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 39.66 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมสูงถึงปานกลาง และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะ นาปีตามด้วยนาปรัง และบางพื้นที่ทำนาปีตามด้วยพืชฤดูแล้งชนิดต่าง ๆ เช่น ถั่วเขียว พักทอง ข้าวโพด พริก มะเขือ ปอเทือง เป็นต้น

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมขั้นดี ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1 *มีชลประทาน แต่ดินไม่ดี*) และเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2 *ไม่มีชลประทาน แต่ดินดี*) มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1 *มีชลประทานแต่ดินไม่ดี*) เป็นเขตที่มีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำ โดยเฉพาะระบบชลประทาน มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม ดัดข้อจำกัดจากลักษณะดิน ซึ่งมีสมบัติดินที่ไม่เหมาะสมบางประการ มีรายละเอียดดังนี้

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2212) มีเนื้อที่ 1,067 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 3.13 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ มะม่วง มะนาว ฝรั่ง มะละกอ พุทรา ส้มโอ ฯลฯ

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2213) มีเนื้อที่ 30 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ ยูคาลิปตัส ประดู่ สัก พยุง ยางนา ฯลฯ

- เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2214) มีเนื้อที่ 1,808 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 5.31 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูก ได้แก่ อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง

- เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2215) มีเนื้อที่ 259 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.76 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน โดยพืชที่ปลูก ได้แก่ ไข่ ผักสลัด อินทผาลัม พริก มะเขือ มะนาว กะเพรา โหระพา ถั่วฝักยาว เป็นต้น

(2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ในส่วนของการมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2221) มีเนื้อที่ 4,965 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 14.58 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 1,838 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 5.40 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ มะม่วง ฝรั่ง มะละกอ ลำไย

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2223) มีเนื้อที่ 369 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.08 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ สัก ประดู่ พญายูคาลิปตัส ยางนา

- เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2224) มีเนื้อที่ 5,334 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 15.66 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูก ได้แก่ อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง

- เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2225) มีเนื้อที่ 218 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.64 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน โดยพืชที่ปลูก ได้แก่ ผักสลัด อินทผาลัม ถั่วลิสง พริก มะเขือ มะนาว กะเพรา โหระพา ปาล์มน้ำมัน เป็นต้น

3) เขตประมง (สัญลักษณ์ 2400) มีเนื้อที่ 134 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.39 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่ทำกิจกรรมด้านการประมงได้แก่ การเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทต่าง ๆ ได้แก่ บ่อเลี้ยงกุ้ง บ่อเลี้ยงปลา ปลาดุก เป็นต้น

4) เขตปศุสัตว์

มีเนื้อที่ 394 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.16 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และเขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2510) ปัจจุบันมีการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 57 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่ตำบล โดยชนิดของหญ้าที่พบ ได้แก่ หญ้าเนเปียร์ หญ้าแพงโกล่า หญ้าลูซี่ เป็นต้น

(2) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2520) ปัจจุบันมีการสร้างโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ประเภทต่าง ๆ มีเนื้อที่ 337 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.99 ของเนื้อที่ตำบล โดยประเภทของโรงเรือนที่พบได้แก่ วัวขุน วัวเลี้ยง แพะ กระบือ เป็นต้น

6.2.2 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

มีเนื้อที่ 3,028 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 8.89 ของเนื้อที่ตำบลประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 2,885 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 8.47 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

(2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 134 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.39 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินประเภทโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ

(3) และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ (สัญลักษณ์ 3300) มีเนื้อที่ 9 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินนอกเหนือจาก 2 เขตดังกล่าวข้างต้น เช่น สถานที่พักผ่อนท่องเที่ยว สวนสาธารณะ รีสอร์ท โบราณสถาน เป็นต้น

6.2.3 เขตแหล่งน้ำ

มีเนื้อที่ 854 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.51 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 122 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.36 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วยหนอง คลอง คู แม่น้ำ บึง เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 732 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 2.51 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ บ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เป็นต้น

6.2.4 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 251 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.74 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น โบราณสถานบึงหนองสาหร่าย อนุสรณ์สถาน และที่ทิ้งขยะ เป็นต้น

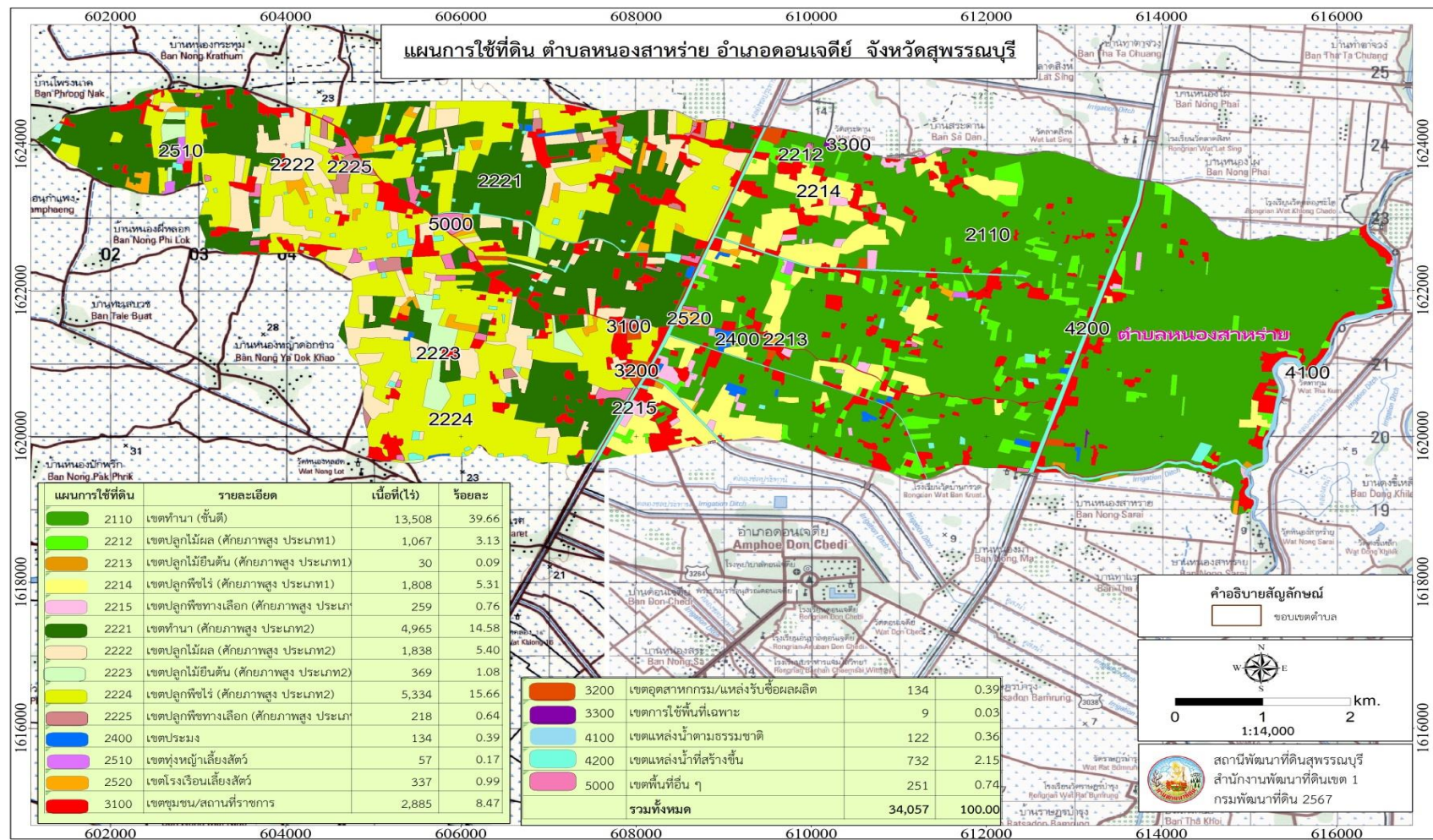
ทั้งนี้ในเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) หากมีการปรับปรุงบำรุงดิน หรือปรับโครงสร้างของพื้นที่ให้เหมาะสม เช่น ยกร่อง จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำประเภทต่าง ๆ สามารถยกระดับเป็นเขตเกษตรกรรมขั้นดีได้ เนื่องจากมีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำไว้แล้ว โดยเฉพาะระบบชลประทาน

ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

สัญลักษณ์	เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
	1. เขตเกษตรกรรม	29,530	86.70
2110	1.1 เขตพื้นที่ทำนา (ชั้นดี)	13,508	39.66
	1.2 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1)		
2212	1.2.1 เขตพื้นที่ปลูกไม้ผล	1,067	3.13
2213	1.2.2 เขตพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น	30	0.09
2214	1.2.3 เขตพื้นที่ปลูกพืชไร่	1,808	5.31
2215	1.2.4 เขตพื้นที่ปลูกพืชทางเลือก	259	0.76
	1.3 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2)		
2221	1.3.1 เขตพื้นที่ทำนา	4,965	14.58
2222	1.3.2 เขตพื้นที่ปลูกไม้ผล	1,838	5.40
2223	1.3.3 เขตพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น	369	1.08
2224	1.3.4 เขตพื้นที่ปลูกพืชไร่	5,334	15.66
2225	1.3.5 เขตพื้นที่ปลูกพืชทางเลือก	218	0.64
2400	1.4 เขตประมง	134	0.39
	1.5 เขตปศุสัตว์	394	1.16
2510	1.5.1) เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	57	0.17
2520	1.5.2) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	337	0.99
	2. เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	3,028	8.89
3100	2.1 เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	2,885	8.47
3200	2.2 เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	134	0.39
3300	2.3 เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ	9	0.03
	3. เขตแหล่งน้ำ	854	2.51
4100	3.1 เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	122	0.36
4200	3.2 เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	732	2.15
5000	4. เขตพื้นที่อื่นๆ	251	0.74
	รวม	34,057	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองสาหร่าย อำเภอตอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการ ในปีงบประมาณ 2568 ถึง 2572

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองสาหร่าย ไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบล หนองสาหร่าย เพื่อมีมติให้ความร่วมมือกับกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมาย ที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้ และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดิน กำหนด

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรร ให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

- (1) การตรวจวิเคราะห์ดินหาธาตุอาหารพืช/การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์
- (2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- (3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- (4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- (5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
- (6) การรณรงค์ไถกลบตอซังพืช
- (7) การจัดหาปูนโดโลไมท์
- (8) การส่งเสริมการใช้วัสดุปรับปรุงบำรุงดินในพื้นที่ดินกรด
- (9) การส่งเสริมพัฒนาปรับปรุงบำรุงดินโดยผ่านหมอดินอาสาในพื้นที่
- (10) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์

2) การชะล้างพังทลายของดิน มีแผนงาน/โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ดังนี้

- (1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน

3) พื้นที่แล้งซ้ำซาก/แหล่งน้ำมีไม่เพียงพอ มีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

- (1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อจั่ว)
- (3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ

7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

1) เขตทำนา ปลุกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น

(1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานเกษตรจังหวัด)

(2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

(3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

(4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

2) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด) สำนักงานประมงจังหวัด อำเภอ ในพื้นที่

7.3.2 เขตแหล่งน้ำ

สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ อาทิ สำนักงานชลประทานจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2567 ได้มีความต้องการที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนน้ำ(พื้นที่นอกเขตชลประทาน) การปรับปรุงที่ดิน ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำและการเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับสภาพของที่ดิน

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลหนองสาหร่าย กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลหนองสาหร่าย ในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ดินเสื่อมโทรม (2) การขาดแคลนน้ำ(พื้นที่ของตำบลอยู่นอกเขตชลประทาน) ปัญหาดังกล่าวนี้นำส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในชุมชน

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของดินนั้นจะรวมถึง (1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ (2) การชะล้างพังทลายของดิน โดยในพื้นที่ตำบลหนองสาหร่ายพบว่า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย

ซึ่งผลกระทบที่ตามมาคือ โอกาสเกิดการสูญเสียหน้าดิน เมื่อฝนตกลงมาชะล้างหน้าดิน ไปทับถม สระน้ำ อ่างเก็บน้ำจนตื้นเขิน ไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้ตามที่ควรจะเป็น การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชลประทาน ทั้งน้ำเพื่ออุปโภค-บริโภคและน้ำเพื่อการเกษตร

ในส่วนของปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เกิดขึ้นนั้น เนื่องจากการใช้ที่ดินติดต่อกัน เป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกล ติดต่อกันเป็นระยะเวลานานทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดินและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ ก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนำไปใช้ และอินทรีย์วัตถุได้สลายตัวไป

ในกรณีของการขาดแคลนนํ้านั้น นอกจากผลการทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำจนตื้นเขิน ดังกล่าวข้างต้นแล้ว กิจกรรมที่ต้องใช้น้ำเพิ่มขึ้น ทำการเกษตรเพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำ จึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องวางระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อกักน้ำในดิน คงความอุดมสมบูรณ์ เพื่อ จัดหาน้ำให้แหล่งน้ำต้นทุน โดยวิธีการต่างๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ

ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาระบบการขาดแคลนน้ำ จะสรุปได้ว่ามี 4 ประการ คือ (1) **การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ ฝายกั้นน้ำ ลำน้ำ เป็นต้น** (2) **การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน** (3) **ขุดเจาะบ่อบาดาล** (4) **ก่อสร้าง/ลอกคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ**

การแก้ไขปัญหการขาดแคลนน้ำ จะต้องดำเนินการควบคู่กันทั้งปัญหาของดินเสื่อมโทรม โดยจัดทำโครงการ **“การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน ที่เป็นระบบ”** ทั้งพื้นที่ตำบลอยู่ในเขตชลประทานและพื้นที่อยู่นอกเขตชลประทาน การจัดการพื้นที่ควรพัฒนาที่ดินและระบบน้ำ ได้แก่ การขุดลอกคลอง ก่อสร้างสระน้ำ ฝายกั้นน้ำ คลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำหรือพนังป้องกันน้ำท่วม การขุดบ่อบาดาล ปรับรูปที่ดิน ปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต และการทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อให้การใช้ที่ดินสามารถใช้พื้นที่ได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประโยชน์ทั้งตัวเกษตรกร ชุมชน ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (รูปที่ 7-1)

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1.เขตเกษตรกรรมชั้นดี (*มีชลประทานและดินดี) 1.1) เขตพื้นที่ทำนา เนื้อที่ 13,058 ไร่	1) การปรับปรุงบำรุงดิน 1.1 การส่งเสริมการผลิตน้ำหมักชีวภาพและการใช้สารชีวภัณฑ์ 1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด 1.3 การวิเคราะห์ดิน ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน 1.4 รมรงค์โลกลดต่อซังพืช ลดการเผาต่อซัง ฟางข้าว	1,100,000 50,000 300,000 150,000 600,000
2. เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภท 1 และประเภท 2) 2.1) เขตพื้นที่ทำนา เนื้อที่ 4,965 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน 1.1 การส่งเสริมการผลิตน้ำหมักชีวภาพและการใช้สารชีวภัณฑ์ 1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด 1.3 รมรงค์โลกลดต่อซังพืช ลดการเผาต่อซัง ฟางข้าว 1.4 การวิเคราะห์ดิน ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน 2) การบริหารจัดการน้ำ 2.1 การจัดระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน (การปรับปรุงแปลงนา ลักษณะที่ 1) 2.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อจั่ว) 2.3 การบริหารจัดการดินและน้ำทั้งบนดินและใต้ดินพร้อมระบบพลังงานแสงอาทิตย์	560,000 50,000 60,000 400,000 50,000 14,825,000 4,000,000 700,000 10,125,000

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
2.2 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 2,905 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	110,000
	1.1 การส่งเสริมการผลิตน้ำหมักชีวภาพและการใช้สารชีวภัณฑ์	25,000
	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	50,000
	1.3 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	10,000
	1.4 การวิเคราะห์ดินหาปริมาณธาตุอาหารในดิน/ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	25,000
	2. การบริหารจัดการน้ำ	6,150,000
	2.1 การจัดระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน (การปรับปรุงแปลงนา ลักษณะที่ 1)	6,000,000
	2.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	150,000
2.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 399 ไร่	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	250,000
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	250,000
	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	25,000
	1.1 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	15,000
	1.2 การวิเคราะห์ดินหาปริมาณธาตุอาหารในดิน/ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	10,000
	2. การบริหารจัดการน้ำ	50,000
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	50,000

ตาราง 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
2.4 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 7,142 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	1,182,000
	1.1 การส่งเสริมการผลิตน้ำหมักชีวภาพและการใช้สารชีวภัณฑ์	50,000
	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	300,000
	1.3 อนุรักษ์ดินและน้ำ	700,000
	1.4 การพัฒนาเกษตรกรให้สามารถใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	7,000
	1.5 การวิเคราะห์ดินเพื่อหาปริมาณธาตุอาหารในดิน/ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	125,000
	2. การบริหารจัดการน้ำ	19,125,000
	2.1 การจัดระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน (การปรับปรุงแปลงนา ลักษณะที่ 1)	6,000,000
	2.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อจั่ว)	3,000,000
	2.3 การบริหารจัดการดินและน้ำทั้งบนดินและใต้ดินพร้อมระบบพลังงานแสงอาทิตย์	10,125,000
2.5 เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 477 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	55,000
	1.1 การส่งเสริมการผลิตน้ำหมักชีวภาพและการใช้สารชีวภัณฑ์	25,000
	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	20,000
	1.4 การวิเคราะห์ดินหาปริมาณธาตุอาหารในดิน/ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	10,000
	2. การบริหารจัดการน้ำ	50,000
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	50,000
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	50,000
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	50,000

ตาราง 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
3. เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เนื้อที่ 134 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	150,000
	1.1 การใช้โดโลไมท์ ปรับสภาพ pH ดิน	150,000
4. เขตทุ่งหญ้า/เลี้ยงสัตว์ เนื้อที่ 395 ไร่	2. การบริหารจัดการน้ำ	15,000
	2.1 ใช้สารเร่ง พด.6 จุลินทรีย์ผลิตสารบำบัดน้ำเสีย ดับกลิ่น	15,000
	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	10,000
	1.1 การวิเคราะห์ดินหาปริมาณธาตุอาหารในดิน/ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	5,000
	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	5,000
	2. การบริหารจัดการน้ำ	50,000
	2.1 ใช้สารเร่ง พด.6 จุลินทรีย์ผลิตสารบำบัดน้ำเสีย ดับกลิ่น	50,000
	รวมแผนงาน/โครงการ	43,757,000

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม 1.1 เขตพื้นที่ทำนา เนื้อที่ 18,022 ไร่ 1.2 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 7,142 ไร่ 1.3 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 2,905 ไร่ 1.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 398 ไร่ 1.5 เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 477 ไร่	การแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม พื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเพิ่มศักยภาพการผลิต 1) โครงการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ (สนง.เกษตรอำเภอ) 2) โครงการกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ (สนง.เกษตรอำเภอ) 3) โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร (สนง.เกษตรอำเภอ) 4) โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม (ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี) 5) โครงการการบริหารความหลากหลายชีวภาพ(ศูนย์อารักขาพืชจังหวัด) 6) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) (สนง.เกษตรอำเภอ) 7) โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ (สนง.เกษตรอำเภอ) 8) ศูนย์การจัดการดินปุ๋ยชุมชน(ศดปช.) (สนง.เกษตรอำเภอ) 9) ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน(ศจช.) (สนง.เกษตรอำเภอ) 10) การผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ (สถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติ) การปรับปรุงที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต 1) โครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 2) โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด) 3) โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน (สนง.เกษตรจังหวัด) 4) โครงการส่งเสริมเกษตรกรรมทางเลือก (สนง.เกษตรจังหวัด) 5) โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด)

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1.5 เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 477 ไร่(ต่อ)	6) โครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสาน (สนง.เกษตรจังหวัด) 7) โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด) 8) โครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 9) โครงการธนาคารสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 10) โครงการพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ (สนง.เกษตรจังหวัด) 11) โครงการศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด) 12) โครงการผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต (สนง.เกษตรจังหวัด) 13) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ 14) โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม 15) โครงการผลิตและสนับสนุนหัวเชื้อจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูพืช(ศูนย์อารักขาพืชจังหวัด) 16) โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน (อบต.หนองสาหร่าย)
1.6 เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 395 ไร่ 1.7 เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เนื้อที่ 133 ไร่	1) โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร (กรมประมง) 2) โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร (กรมประมง) 3) โครงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาลด้านปศุสัตว์ (สนง.ปศุสัตว์จังหวัด) 4) โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์แบบแปลงใหญ่ (สนง.ปศุสัตว์จังหวัด) 5) โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงานเกษตร (สนง.ปศุสัตว์จังหวัด) 6) โครงการออกแบบการปรับเปลี่ยนการใช้น้ำเพื่อการเกษตรตามนโยบาย (กรมชลประทาน)

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1.7 เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เนื้อที่ 133 ไร่(ต่อ)	7) โครงการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นพื้นที่รับน้ำ (กรมชลประทาน) 8) โครงการฝายเก็บกักน้ำเพื่อการเกษตร (อบต.หนองสาหร่าย) 9) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำปรับปรุงสระเก่า (อบต.หนองสาหร่าย)
2. เขตแหล่งน้ำ เนื้อที่ 853 ไร่	1) โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาแหล่งน้ำชลประทาน (กรมชลประทาน) 2) โครงการพัฒนาระบบชลประทานด้วยนวัตกรรม (กรมชลประทาน) 3) โครงการพัฒนาโครงการชลประทานเดิม (กรมชลประทาน) 4) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการส่งและระบายน้ำ (กรมชลประทาน) 5) โครงการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำในพื้นที่ชลประทานเดิม (กรมชลประทาน) 6) โครงการ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด)

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงานรับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
	1. การปรับปรุงบำรุงดิน														
เขตพื้นที่เกษตรกรรม	1.1 การส่งเสริมการผลิตน้ำหมักและการใช้สารชีวภัณฑ์	ราย	100	100	100	100	100	500	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	200,000	พด.
	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	150,000	150,000	150,000	150,000	150,000	750,000	พด.
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร (การจัดตั้งธนาคารปุ๋ย)	กลุ่ม	1	1	1	1	1	5	3,400	3,400	3,400	3,400	3,400	17,000	พด.
	1.5 การจัดหาปูนโดโลไมท์/ปรับสภาพดินกรด	ตัน	5	5	5	5	5	25	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	75,000	พด.
	1.6 การรณรงค์เฝ้ากลบตอซัง	ไร่	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	340,000	170,000	170,000	170,000	170,000	1,700,000	พด.
	1.7 การตรวจวิเคราะห์ดิน/การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	ตัวอย่าง	500	500	500	500	500	2,500	75,000	75,000	75,000	75,000	75,000	375,000	พด.

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572) (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงานรับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
เขตพื้นที่เกษตรกรรม	2. การบริหารจัดการน้ำ														
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	10	10	10	10	10	50	250,000	250,000	250,000	250,000	250,000	1,250,000	พด.
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน														
	3.1 หลุมแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	250,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	300,000	พด.
	4. การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ														
	4.1 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ กลุ่ม-ตอน(ลักษณะ 1)	ไร่	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	3,200,000	3,200,000	3,200,000	3,200,000	3,200,000	16,000,000	พด.
	4.2 การบริหารจัดการดินและน้ำทั้งบนดินและใต้ดินพร้อมระบบพลังงานแสงอาทิตย์	บ่อ	30	30	30	30	30	150	4,050,000	4,050,000	4,050,000	4,050,000	4,050,000	20,250,000	พด.

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572) (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/ กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
เขต ประมง/ ปศุสัตว์	1) การปรับปรุงบำรุงดิน														
	1.1 การผลิตน้ำหมัก พด.6 สารบำบัดน้ำ เสีย ดับกลิ่นเหม็น	ลิตร	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	13,000	13,000	13,000	13,000	13,000	65,000	พด.
	1.2 การใช้โดโลไมท์ ปรับสภาพ pH ดิน	ตัน	20	20	20	20	20	100	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	150,000	พด.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. 2556. แผนที่ขอบเขตตำบล (ไฟล์ข้อมูล). กระทรวงมหาดไทย.
- กรมการพัฒนาชุมชน. 2567. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบลปี 2565. แหล่งที่มา: <https://ebmn.cdd.go.th/>, 25 กุมภาพันธ์ 2567.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2567. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2565. แหล่งที่มา: <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2567.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2567. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอและรายตำบล (ณ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567). แหล่งที่มา: <http://mvos2.gistda.or.th/>, 1 มีนาคม 2567.
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2567. สถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566). กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.
- กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2567. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2567. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- บัณฑิต ดันศิริ และ คำณ ไทรฟัก. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน (Qualitative Land Evaluations) สำหรับพืชเศรษฐกิจ. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. 2567. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้านรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา: <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop>, 1 มีนาคม 2566.

ที่ปรึกษา

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน	กรมพัฒนาที่ดิน
นางนงนุช ศรีพุ่ม	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1
นางมัทธนา ชัยมหาวัน	ผู้เชี่ยวชาญด้านวางระบบการพัฒนาที่ดิน
นายธิเบต คงนาวัง	ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี
กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1
กลุ่มวิเคราะห์ดิน	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1
กลุ่มสำรวจเพื่อทำแผนที่	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1
กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1

คณะผู้จัดทำ

นายภิญโญ หนูแก้ว	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
นายเกรียงศักดิ์ คำเลิศ	นักวิชาการเกษตร
นายเจริญสุข สวยงาม	เจ้าหน้าที่แผนที่ภาพถ่าย

กรมพัฒนาที่ดิน | 2003/61 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว
LAND DEVELOPMENT DEPARTMENT | เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | **Call Center 1760**